

Ad Astra

Asociație a cercetătorilor români din întreaga lume

<https://ad-astra.ro> ♦ office@ad-astra.ro

Șos. Nicolae Titulescu, Nr.155, Bl.21C, Sc.C, Ap.98S1,

București ♦ CIF: 14905018 din 26/09/2002

Către: Ministerul Educației și Cercetării

25 noiembrie, 2025

Asociația Ad Astra a analizat documentul pentru aprobarea Metodologiei de concurs pentru ocuparea funcției de director general la institutele naționale de cercetare-dezvoltare. În urma analizei, Asociația Ad Astra propune o listă de 11 puncte de îmbunătățire a Regulamentului de concurs pentru directori de INCD. Acestea au ca scop creșterea transparenței, atragerea de talente de elită și consolidarea bazelor etice ale instituțiilor de cercetare.

1) Introducerea unui articol explicit care să indice că „*cercetătorii români din străinătate sunt încurajați să candideze și li se vor recunoaște în mod echitabil experiența și realizările științifice dobândite în instituții de cercetare străine de prestigiu.*” Regulamentul actual nu face nicio mențiune specifică, ceea ce poate crea o percepție de opacitate sau limitare. O astfel de prevedere ar semnala un angajament politic ferm pentru repatrierea și atragerea de capital uman de înaltă calitate, esențial pentru internaționalizarea INCD-urilor.

2) Art. 5 prevede ca popularizarea prin euraxes este obligatorie. Asociația Ad Astra consideră însă ca aceasta este insuficientă în raport cu practica internațională în care potențialul director este de obicei căutat activ (*"head hunting"*), iar poziția este popularizată prin revistele de specialitate de exemplu. Propunem ca pe viitor popularizarea să se plieze cât mai mult pe practicile internaționale.

3) Modificarea condițiilor de eligibilitate după cum urmează: "*Candidatul trebuie să demonstreze că a câștigat prin competiție și a finalizat minimum 2 proiecte de cercetare, cu buget cumulativ de minim 2.000.000 lei, în calitate de director de proiect (principal investigator), în domeniul de activitate al INCD sau într-un domeniu conex.*" Managementul unui buget substanțial (2.000.000 lei) indică o experiență care este un proxy excelent pentru gestionarea bugetului mult mai mare al unui întreg INCD și dovedește că candidatul a gestionat cu succes complexitatea administrativă a unui proiect de cercetare important.

4) Pentru a fi cu adevărat eficace și pentru a include cercetătorii din străinătate, textul ar trebui să precizeze că se iau în considerare și proiectele câștigate și finalizate în străinătate, cu o echivalare corespunzătoare a valorii (de ex., 2.000.000 lei $\approx$ 400.000 EUR, o sumă rezonabilă pentru două granturi de succes în multe țări cu performanțe academice deosebite).

5) Modificarea articolului 8, alineatul d) după cum urmează: "*are disponibilitatea să se angajeze cu normă întreagă de bază la INCD, pentru îndeplinirea atribuțiilor de director*

general, pentru o perioadă de cel puțin 6 (șase) ani;". Această modificare nu este doar o ajustare administrativă, ci o schimbare structurală care poate contribui semnificativ la stabilitatea și eficiența strategică a institutului. Ciclurile de finanțare majore ale Uniunii Europene, precum Programul-cadru pentru Cercetare și Inovare (actual Horizon Europe), se desfășoară pe perioade de 7 ani. Un mandat de 6 ani permite unui director să înceapă și să încheie un plan strategic major, aliniind dezvoltarea INCD-ului la aceste cicluri.

6) Deoarece multe echipe de cercetare de vârf, în special în domenii experimentale sau de nișă, funcționează în structuri compacte și extrem de eficiente, propunem modificarea art. 8 alin. b) după cum urmează: *"...are vechime în funcție de conducere de minimum 6 ani în organizații de cercetare din țară/străinătate ori în cadrul unor structuri organizatorice ale acestora de tip: compartiment, laborator de cercetare, departament, centru de cercetare, în condițiile existenței în cadrul acestora a unui număr de minimum 3 posturi de execuție,...".*

7) Propunem limitarea explicită a accesului la concurs pentru persoanele sancționate de CNECSDTI prin introducerea unei condiții de eligibilitate după cum urmează: *„Nu pot candida persoanele care au fost sancționate în ultimii 6 ani de către CNECSDTI pentru încălcări grave ale eticii și integrității cercetării.”* Acest lucru protejează integritatea științifică a instituției. Un director care a comis fapte de care lezează etica științifică (plagiat, fabricare de date, etc.) nu poate conduce cu credibilitate și nu poate impune standarde etice.

8) Propunem introducerea unei prevederi clare privind gestionarea conflictelor de interese prin introducerea unui articol care să oblige membrii comisiei să declare orice conflict de interes (relații de rudenie, colaborări științifice recente, concurență instituțională) și să se abțină de la evaluarea respectivului candidat. Aceasta prevedere asigură corectitudinea și imparțialitatea competiției.

9) De asemenea propunem extinderea perioadei de depunere a dosarelor la minim 30 de zile lucrătoare. Perioade prea scurte (ex. 15 zile) dezavantajează în mod special candidații din străinătate sau pe cei cu angajamente științifice intense, care au nevoie de mai mult timp pentru a pregăti un dosar complex și a obține acte justificative.

10) Pentru a veni în sprijinul candidaților care au (sau au avut) experiență dovedită în cercetare în străinătate, documentele probatorii pot fi prezentate într-o limbă de circulație internațională (engleză, franceză, spaniolă, etc.).

11) Articolul 1 (3) spune: *"Prezentul regulament se aplică pentru ocuparea funcției de director în instituțiile de cercetare-dezvoltare din subordinea sau în coordonarea/autoritatea de resort a ministerelor și ale altor autorități/instituții publice centrale."* Ad Astra consideră că acest articol nu specifică cine anume organizează concursul pentru INCD-urile care nu sunt în subordinea directă a ANC (de exemplu, cele aflate în subordinea unui alt minister). În consecință propunem ca pentru ocuparea funcției de director al INCD-urilor care nu sunt în subordinea ANC, concursul este organizat în mod obligatoriu de către o comisie mixtă (cu număr egal de reprezentanți ai ANC și ai autorității de resort), constituită prin ordin comun al președintelui ANC și al conducătorului autorității de resort under care funcționează INCD-ul.

Asociația Ad astra își exprimă convingerea că implementarea acestor măsuri ar transforma acest regulament într-un instrument mult mai eficient, echitabil și transparent pentru selecția celor mai buni lideri pentru cercetarea românească.

Consiliul Director al
Asociației “*Ad Astra*”